“ШИНЭ ИХ ТЭРБУМ АУДИТ” ХХК

“ХАРХОРИН” ХК

2024 оны 12 дугаар сарын 31-нээр дуусгавар болсон тайлант жил
(Хараат бус аудиторын тайлангийн хамт)

Улаанбаатар хот 2025 он

ТОВЬЁГ

	Хуудас
Хувьцаат компанийн мэдээлэл	2
Удирдлагын хариуцлагын мэдэгдэл	3
Хараат бус аудиторын тайлан	4-6
Санхүүгийн байдлын тайлан	7
Ашиг алдагдал болон бусад дэлгэрэнгүй орлогын тайлан	8
Өмчийн өөрчлөлтийн тайлан	9
Мөнгөн гүйлгээний тайлан	10
Санхүүгийн тайлангийн тодруулгууд	11-26

КОМПАНИЙН МЭДЭЭЛЭЛ

КОМПАНИЙН НЭР	"Хархорин" ХК
ХУВЬЦАА ЭЗЭМШИГЧИД:	Хөрөнгийн биржид бүртгэлтэй хувьцаа эзэмшигчид
ГҮЙЦЭТГЭХ УДИРДЛАГА	П.Учрал
ТӨЛӨӨЛӨН УДИРДАХ ЗӨВЛӨЛ	П.Бишрэл /ТУЗ-ийн дарга/ П.Учрал Ж.Энхтөр Л.Баяртулга О.Төмөрбаатар Ц.Энх-амгалан Б.Амарсанаа /хараат бус гишүүн/ С.Амгалан /хараат бус гишүүн/ Б.Бүрэн /хараат бус гишүүн/
ҮНДСЭН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА	- Чацаргана тариалан, үйлдвэрлэл - Үр тариа малын тэжээлийн тариалан - Гурилын үйлдвэр - Худалдаа үйлчилгээ - Аялал жуулчлал - Цахилгаан эрчим хүчний үйлдвэрлэл
ХАЯГ	Өвөрхангай аймаг, Хархорин сум, Эрдэнэтолгой баг
АУДИТЫН КОМПАНИ	"Шинэ их тэрбум аудит" ХХК
ХАЯГ	Улаанбаатар, Баянзүрх дүүрэг, 1-р хороо, 12-р хороолол, North center, 204 тоот

“ХАРХОРИН” ХК
САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТАЛААРХ УДИРДЛАГЫН ХАРИУЦЛАГЫН МЭДЭГДЭЛ

Энэхүү мэдэгдэл нь “Хархорин” ХК (цаашид "компани" гэх)-ийн 2024 оны 12-р сарын 31-ний өдрөөр тасалбар болсон хугацааны санхүүгийн тайлантай холбоотой удирдлагын үүрэг хариуцлагыг тодорхойлоход чиглэгдсэн.

Санхүүгийн тайланг бэлтгэхэд удирдлага дараах үүрэг хариуцлагыг хүлээдэг.

- Санхүүгийн тайлан нь Санхүүгийн Тайлагналын Олон Улсын Стандарт (цаашид СТОУС)-ын дагуу үнэн зөв бэлтгэх;
- Залилан, алдааны улмаас үүсэж болох материаллаг буруу илэрхийлэлгүй санхүүгийн тайлангуудыг бэлтгэх;
- Тасралтгүй байх зарчмын дагуу чадамжийг үнэлэх, боломжтой бол тасралтгүй байх зарчимтай холбоотой асуудлуудыг тодруулах;
- Санхүүгийн тайлангийн үйл явцад хяналт тавих;

Бид эдгээр үүрэг хариуцлагаа ухамсарлан энэхүү тайлангийн 7-10 дахь хуудсанд толилуулсан 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн байдлаарх компанийн санхүүгийн байдал, уг өдрөөр дуусгавар болсон жилийн үйл ажиллагааны үр дүн, мөнгөн гүйлгээний тайлан нь СТОУС-ын дагуу үнэн зөв илэрхийлсэн гэдгийг баталж байна.

Захирал

Ерөнхий нягтлан бодогч

Д.Дашмаа

Огноо: 2024 оны .... дугаар сарын ....

ШИНЭ ИХ ТЭРБУМ АУДИТ ХХК

Улаанбаатар хот, Баянзүрх дүүрэг,
1-р хороо, 12-р хороолол, North center, 204 тоот
Утас: 9919-9075, 8804-3708, И-мэйл: Ikhterbum@gmail.com

2025.03.18 № 25/31

танай_____-ны №_____-т

"ХАРХОРИН" ХК-ИЙН
ХУВЬЦАА ЭЗЭМШИГЧИД, ТӨЛӨӨЛӨН
УДИРДАХ ЗӨВЛӨЛД

ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ТАЙЛАН

Дүгнэлт

Бид "Хархорин " ХК (цаашид "Компани" гэх)-ийн 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр тасалбар болгон бэлтгэсэн санхүүгийн байдлын тайлан, орлогын дэлгэрэнгүй тайлан, өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, нэмэлт тодруулгаас бүрдсэн санхүүгийн тайлангуудад аудит хийж гүйцэтгэлээ.

Бидний дүгнэлтээр хавсаргасан санхүүгийн тайлангууд нь компанийн 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн санхүүгийн байдал, санхүүгийн гүйцэтгэл болон мөнгөн гүйлгээг бүхий л материаллаг зүйлсийн хувьд Санхүүгийн Тайлагналын Олон Улсын Стандарт ("СТОУС")-ын дагуу үнэн зөв, бодитой илэрхийлсэн байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Бид аудитын ажлыг Аудитын Олон Улсын Стандарт ("АОУС")-ын дагуу хийж гүйцэтгэв. Эдгээр стандартын дагуу хүлээх үүрэг хариуцлагаа энэ тайлангийн Санхүүгийн тайланд аудиторын хүлээх үүрэг хариуцлага гэсэн хэсэгт харуулсан. Бид Нягтлан Бодогчдын Ёс Зүйн Олон Улсын Стандартын Зөвлөл ("НБЁЗОУСЗ")-ийн Мэргэжлийн Нягтлан Бодогчдын Ёс Зүйн Дүрэм болон Монгол улсад мөрдүүлэхээр шаарддаг санхүүгийн тайлангийн аудиттай холбоотой ёс зүйн шаардлагуудын дагуу компаниас хараат бус байсан бөгөөд НБЁЗОУСЗ-ийн дүрэм болон эдгээр ёс зүйн шаардлагын дагуу бусад ёс зүйн үүрэг хариуцлагаа бүрэн биелүүлсэн болно. Бидний олж авсан аудитын нотолгоо нь бидний гаргасан дүгнэлтийн үндэслэл болоход хангалттай бөгөөд зохистой гэж бид найдаж байна.

Аудитын гол асуудал

Аудиторын мэргэжлийн үнэлэмжээр "аудитын гол асуудал" гэдэг нь тайлант жилийн санхүүгийн тайланд аудитад хамгийн ихээр нөлөө үзүүлэхүйц зүйлс болно. Үйл ажиллагааны алдагдал өсч, үүссэн өр төлбөрийг төлж барагдуулах хөрөнгийн эх үүсвэргүй болсон, цаашид тасралтгүй үйл ажиллагаа явуулах боломжгүй болж байгааг аудитын гол асуудал гаж үзэв.

Бусад мэдээлэл

Компанийн Төлөөлөн Удирдах Зөвлөл ("ТУЗ"), хэрвээ байхгүй бол гүйцэтгэх удирдлага нь бусад мэдээллийг бэлтгэх үүрэгтэй. Бусад мэдээлэл нь ТУЗ-ийн тайлангийн хавсралт, бизнесийн хариуцлагын тайланг багтаасан мэдээллээс бүрдэнэ. Санхүүгийн тайланд хийсэн аудиттай холбогдуулан бидний үүрэг бол бусад мэдээлэлтэй танилцах бөгөөд бусад мэдээлэл нь бие даасан санхүүгийн тайланд эсвэл аудитаар олж авсан бидний мэдлэг эсвэл өөр хэлбэрээр материаллагаар буруу илэрхийлэгдсэн байж болох эсэх талаар авч үзэх явдал юм. Энэ талаар бидэнд мэдээлэх зүйл байхгүй болно.

Санхүүгийн тайланд компанийн удирдлагын хүлээх үүрэг, хариуцлага

Санхүүгийн тайлангуудыг СТОУС-ын дагуу бэлтгэж, үнэн зөв толилуулах болон алдаа эсвэл залилангаас үүдэлтэй материаллаг алдаатай илэрхийллээс ангид санхүүгийн тайлан бэлтгэх боломж бүрдүүлэхэд зайлшгүй шаардлагатай тийм дотоод хяналтыг тодорхойлох нь удирдлагын үүрэг хариуцлага юм.

Санхүүгийн тайланг гаргахдаа удирдлага нь компанийн үйл ажиллагааг зогсоох юм уу татан буулгахаар төлөвлөсөн эсвэл ингэхээс өөр сонголт байхгүй байхаас бусад тохиолдолд санхүүгийн тайланг бэлтгэхдээ удирдлага тасралтгүй байх зарчмын дагуу үйл ажиллагаагаа үргэлжлүүлэх чадамжийг үнэлэх, боломжтой бол тасралтгүй байх зарчимтай холбоотой асуудлуудыг тодруулах, нягтлан бодох бүртгэлийн тасралтгүй байх суурийг хэрэглэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ. Засаглах удирдлага нь компанийн санхүүгийн тайлагналын үйл явцад хяналт тавих үүрэг хариуцлагатай байна.

Санхүүгийн тайлангийн аудитад аудиторын хүлээх үүрэг хариуцлага

Залилан эсвэл алдаанаас үүссэн материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан нь бүхэлдээ ангид эсэх талаарх ул үндэслэлтэй нотолгоо олж авах, дүгнэлт бүхий аудиторын тайлан гаргах нь бидний зорилго юм. Ул үндэслэлтэй нотолгоо гэдэг нь өндөр түвшний нотолгоо боловч АОУС-ын дагуу хийгдсэн аудитаар оршин байгаа материаллаг алдаа зөрчлийг цаг ямагт илрүүлдэг гэсэн баталгаа гаргадаггүй.

Алдаа зөрчил нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох ба хэрэв тэр нь дангаараа эсвэл нийтдээ санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргасан хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх магадлалтай бол материаллагт тооцогддог.

АОУС-ын дагуу аудитын нэг хэсэг байдлаар бид мэргэжлийн шийдэл гарган, аудитын явцад мэргэжлийн үл итгэх үзлийг баримтлан ажилладаг. Бид мөн:

- Залилан эсвэл алдааны улмаас санхүүгийн тайлан материаллаг алдаатай илэрхийлэгдэх эрсдэлийг тодорхойлж, түүнийг үнэлэн уг эрсдэлд тохирох аудитын горимыг боловсруулан хэрэгжүүлж, өөрсдийн санал дүгнэлтийн үндэслэл болохуйц хангалттай, зохистой аудитын нотолгоог олж авдаг. Залилангаас үүссэн материаллаг алдааг илрүүлэхгүй байх эрсдэл нь алдаанаас үүссэн материаллаг алдааг илрүүлэхгүй байх эрсдэлээс харьцангуй их байдаг.

- Учир нь залиланд хуйвалдаан, баримт бичгийг хуурамчаар үйлдэх, санаатайгаар орхигдуулах, буруу тайлагнах, дотоод хяналтыг үл ойшоох явдлууд орсон байж болно.
- Компанийн дотоод хяналтын үр ашигтай байдалд санал дүгнэлт өгөх зорилгоор биш харин тухайн нөхцөл байдалд тохирох аудитын горим боловсруулах зорилгоор аудитад хамаарах дотоод хяналтын талаар ойлголт олж авдаг.
- Удирдлагын ашигласан нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын тохиромжтой байдал, нягтлан бодох бүртгэлийн тооцоолол болон холбогдох тодруулгын ул үндэслэлтэй байдлыг авч үздэг.
- Нягтлан бодох бүртгэлийн тасралтгүй байх суурийг удирдлага зохистой хэрэглэсэн эсэх, мөн олж авсан аудитын нотолгоонд үндэслэн компанийн тасралтгүй үйл ажиллагаагаа үргэлжлүүлэн явуулах чадамжид мэдэгдэхүйц эргэлзээ үүсэх үйл явдал, нөхцөл байдалтай холбоотой материаллаг тодорхой бус байдал оршин байгаа эсэхийг тодорхойлдог. Хэрэв бид материаллаг хэмжээний тодорхой бус байдал оршин байна гэж үзвэл аудиторын тайландаа түүнтэй холбоотой санхүүгийн тайлангийн тодруулгад анхаарал хандуулах эсвэл хийсэн тодруулга нь хангалтгүй байна гэж үзвэл аудитын санал дүгнэлтээ өөрчилдөг. Бидний дүгнэлт нь аудиторын тайлан гарах өдөр хүртэлх олж авсан аудитын нотолгоонд суурилдаг. Гэхдээ ирээдүйн үйл явдал эсвэл нөхцөлүүд нь компанийг тасралтгүй байх зарчмын дагуу үйл ажиллагаагаа үргэлжлүүлэн явуулах боломжгүй болгоход хүргэж болно.
- Тодруулгыг багтаагаад санхүүгийн тайлангийн ерөнхий толилуулга, бүтэц, агуулгыг үнэлж санхүүгийн тайланд үнэн зөв толилуулгын шаардлагыг хангах хэмжээнд гол гол ажил гүйлгээ, үйл явдлуудыг илэрхийлсэн эсэхийг үнэлдэг.

Бусад хууль тогтоомж, зохицуулалтын шаардлагын талаар

Монгол улсын Компанийн тухай хуулийн 92, 94 дүгээр зүйлд заасны дагуу сонирхлын зөрчилтэй этгээдтэй хийсэн ажил гүйлгээ, Үнэт цаасны зах зээлийн тухай хууль, Санхүүгийн Зохицуулах Хороо болон Монголын Хөрөнгийн Биржээс тогтоосон бусад мэдээлэл, Компанийн дүрэмд заасан бусад мэдээллийг тайлагнах үүрэгтэй бөгөөд эдгээр зүйлстэй холбоотой ямар нэгэн зөрчил илрээгүй болно.

Тайлангийн хэрэглээ

Энэхүү тайланг Монгол Улсын "Компанийн тухай хууль"–ийн 94 дүгээр зүйлд заасны дагуу зөвхөн Компанийн хувьцаа эзэмшигчдэд зориулсан ба бусад өөр этгээдэд зориулаагүй болно. Бид энэхүү тайлангийн хүрээнд бусад аливаа нэгэн гуравдагч талын өмнө хариуцлага хүлээхгүй.

"Шинэ их тэрбум аудит" ХХК
Монгол улс, Улаанбаатар хот, Баянзүрх дүүрэг,
1-р хороо, 12-р хороолол, Залуучуудын өргөн чөлөө
North center, 204 тоот

"ХАРХОРИН" ХК
САНХҮҮГИЙН БАЙДЛЫН ТАЙЛАН
2024 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31

(Төгрөгөөр)

	Лав	12/31/2024	2023/12/31
ХӨРӨНГӨ			
ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГӨ			
Мөнгө, түүнтэй адилтгах зүйлс	*5*	835,455	182,006
Дансны ба бусад авлага	*6*	635,054,454	595,007,109
Бусад санхүүгийн хөрөнгө	*7*	1,296,917,583	1,296,917,583
Бараа материал	*8*	295,851,892	363,240,427
Бусад эргэлтийн хөрөнгө	*9*	4,017,063,589	3,922,561,004
Эргэлтийн хөрөнгийн дүн		**6,245,722,973**	**6,177,908,128**
ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГӨ			
Үндсэн хөрөнгө	*10*	1,683,913,732	1,683,913,732
Биологийн хөрөнгө	*11*	1,082,788,304	1,082,788,304
Эргэлтийн бус хөрөнгийн дүн		**2,766,702,037**	**2,766,702,036**
НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН		**9,012,425,010**	**8,944,610,164**
ӨР ТӨЛБӨР БА ӨМЧ			
БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР			
Дансны ба бусад өглөг	*12*	7,521,749,556	7,375,897,505
Татвар, НДШ-ийн өглөг	*13*	238,466,054	199,014,226
Богино хугацаат зээл	*14*	1,232,842,341	1,232,842,341
Хүүгийн өглөг	*15*	1,672,673,670	1,440,287,851
Богино хугацаат өр төлбөрийн дүн		**10,665,731,621**	**10,248,041,923**
УРТ ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР			
Бусад урт хугацаат зээл			
Урт хугацаат өр төлбөрийн дүн			
Нийт өр төлбөрийн дүн		**10,665,731,621**	**10,248,041,923**
ХУВЬЦАА ЭЗЭМШИГЧДИЙН ӨМЧ			
Хувь нийлүүлсэн хөрөнгө	*16*	836,220,267	836,220,267
Хуримтлагдсан ашиг (алдагдал)		(2,489,526,878)	(2,139,652,025)
Хувьцаа эзэмшигчдийн өмчийн дүн		**(1,653,306,611)**	**(1,303,431,758)**
ӨР ТӨЛБӨР БА ӨМЧИЙН ДҮН		**9,012,425,010**	**8,944,610,165**

Хавсаргасан тодруулга нь энэхүү санхүүгийн тайлангийн салшгүй хэсэг болно

"ХАРХОРИН" ХК
АШИГ АЛДАГДАЛ БОЛОН БУСАД ДЭЛГЭРЭНГҮЙ ОРЛОГЫН ТАЙЛАН
2024 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31

(Төгрөгөөр)

	Лав	**2024.12.31**	**2023.12.31**
Борлуулалтын орлого	*17*	126,985,041	539,046,468
Борлуулсан бүтээгдэхүүний өртөг	*18*	111,016,441	667,996,351
Нийт ашиг		**15,968,600**	**(128,949,883)**
Бусад орлого	*19*	65,961,981	166,859,714
Ерөнхий ба удирдлагын зардал	*20*	102,940,315	90,216,748
Бусад зардал	*21*	328,865,120	14,704,222
Татварын өмнөх ашиг (алдагдал)		**(349,874,853)**	**(67,011,139)**
Орлогын татварын зардал			-
Тайлант жилийн цэвэр ашиг (алдагдал)		**(349,874,853)**	**(67,011,139)**
Бусад дэлгэрэнгүй орлого			-
Тайлант жилийн нийт ашиг (алдагдал)		**(349,874,853)**	**(67,011,139)**

Хавсаргасан тодруулга нь энэхүү санхүүгийн тайлангийн салшгүй хэсэг болно.

"ХАРХОРИН" ХК
ӨМЧИЙН ӨӨРЧЛӨЛТИЙН ТАЙЛАН
2024 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31

(Төгрөгөөр)

ҮЗҮҮЛЭЛТ	Хувийн өмч	Хуримтлагдсан ашиг (алдагдал)	Нийт өмчийн дүн
2022 оны нэгдүгээр сарын 1-ний үлдэгдэл	**836,220,267**	**(2,072,640,885)**	**(1,236,420,618)**
Тайлант үеийн цэвэр ашиг (алдагдал)		(67,011,139)	**(67,011,139)**
2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний үлдэгдэл	**836,220,267**	**(2,139,652,024)**	**(1,303,431,757)**
Тайлант үеийн цэвэр ашиг (алдагдал)		(349,874,853)	**(349,874,853)**
2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний үлдэгдэл	**836,220,267**	**(2,489,526,877)**	**(1,653,306,611)**

Хавсаргасан тодруулга нь энэхүү санхүүгийн тайлангийн салшгүй хэсэг болно.

"ХАРХОРИН" ХК
МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ТАЙЛАН
2024 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31

(Төгрөгөөр)

ҮЗҮҮЛЭЛТ	12/31/2024	2023.12.31
Үндсэн үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ		
Мөнгөн орлогын дүн (+)	**246,676,753**	**534,439,890**
Бараа борлуулсан, үйлчилгээ үзүүлсний орлого	23,335,440	72,195,000
Бусад	223,341,313	462,244,890
Мөнгөн зарлагын дүн (-)	**246,023,304**	**540,040,008**
Ажиллагчдад олгосон мөнгө	99,508,829	234,111,693
Нийгмийн даатгалын байгууллагад төлсөн мөнгө	1,000,000	
Бараа материал худалдан авахад төлсөн мөнгө	5,689,500	13,392,458
Ашиглалтын зардалд төлсөн мөнгө	11,597,603	12,251,635
Түлш шатахуун, тээврийн хөлс, сэлбэг хэрэгсэлд төлсөн	9,935,146	34,745,260
Даатгалын төлбөрт төлсөн мөнгө		-
Хүүний төлбөрт төлсөн	25,000,000	57,000,000
Төлсөн татвар	12,783,651	2,523,222
Бусад мөнгөн зарлага	80,508,575	186,015,741
Үндсэн үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн	**653,449**	**(5,600,118)**
Хөрөнгө оруулалтын мөнгөн гүйлгээ		
Мөнгөн орлогын дүн (+)		-
Үндсэн хөрөнгө борлуулсны орлого		-
Мөнгөн зарлагын дүн (-)		-
Үндсэн хөрөнгө олж эзэмшихэд төлсөн		-
Хөрөнгө оруулалтын мөнгөн гүйлгээний дүн		-
Санхүүгийн үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ		
Мөнгөн орлогын дүн (+)		-
Зээл өрийн үнэт цаас гаргаснаас хүлээн авсан		-
Мөнгөн зарлагын дүн (-)		-
Зээл үнэт цаасны төлбөрт		-
Санхүүгийн цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн		-
Валютын ханшийн зөрүүгийн алдагдал		-
БҮХ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	**653,449**	**(5,600,118)**
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	182,006	5,782,125
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	835,455	182,006

Хавсаргасан тодруулга нь энэхүү санхүүгийн тайлангийн салшгүй хэсэг болно.

“ХАРХОРИН” ХК
САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА
2024 ОНЫ 12 ДУГААР САРЫН 31

1. Компанийн мэдээлэл

“Хархорин” ХК нь Монгол улсын “Компанийн тухай” хуулийн дагуу “хувьцаат компани” хэлбэрээр зохион байгуулагдсан, Монголын хөрөнгийн биржид бүртгэлтэй хуулийн этгээд бөгөөд 2007 оны есдүгээр сарын 12-ны өдөр Улсын бүртгэлд 1010001006 тоот гэрчилгээ, 2015471 тоот регистртэй бүртгэгдсэн.

Хувьцаа эзэмшигчид:

Монголын Хөрөнгийн биржид бүртгэлтэй 573 хувьцаа эзэмшигчидтэй, компанийн дүрэмд тусгагдаж санхүүгийн тайланд бүртгэсэн дүрмийн сангийн хэмжээ 836,220.2 мянган төгрөг.

Компанийн Төлөөлөн удирдах зөвлөлийг Хувьцаа эзэмшигчдийн 2022 оны 4-р сарын 23-ны өдрийн хурлаар шинэчлэн томилсон.

Үйл ажиллагааны чиглэл:

Компанийн дүрэмд зааснаар чацаргана тариалан, үйлдвэрлэл, үр тариа, малын тэжээл тариалан, гурилын үйлдвэрлэл, худалдаа үйлчилгээ, аялал жуулчлал, цахилгаан эрчим хүчний үйлдвэрлэл үйл ажиллагаа явуулдаг.
Бизнесийн үндсэн хаяг: Өвөрхангай аймаг, Хархорин сум Эрдэнэтолгой баг
Утас: 9418-6636, 9999-3800
И-мэйл хаяг: ganbat.battogtokh@gmail.com

2. Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогууд

2.1 Тайланг бэлтгэх үндэслэл

Компанийн санхүүгийн тайлангууд нь НББОУСЗ-өөс гаргасан СТОУС-ын дагуу бэлтгэгдсэн. Санхүүгийн тайлан дахь дүнгүүдийг түүхэн өртгийн зарчмаар бэлтгэсэн болно. Санхүүгийн тайлан дахь дүнгүүдийг Компанийн үйл ажиллагааны мөнгөн тэмдэгт болох Монгол төгрөгөөр толилуулсан. Санхүүгийн тайлан дахь дүнгүүдийг тодруулгад өөрөөр зааснаас бусад тохиолдолд төгрөгөөр тайлагнасан.

2.2 Тасралтгүй үйл ажиллагаа

Компани одоо болон алс ирээдүйд үйл ажиллагаагаа тасралтгүй үргэлжлүүлнэ гэсэн төсөөлөлд үндэслэн санхүүгийн тайлангаа бэлтгэдэг.

2.3 Нягтлан бодох бүртгэлийн чухал тооцоолол ба шийдэл

Компани нь ирээдүйн үйл ажиллагаатай холбоотой тодорхой тооцоолол ба төсөөлөл ашигладаг. Төсөөлөл, тооцооллуудын үнэлгээг байнга хийх ба эдгээр нь удирдлагын туршлага болон тухайн нөхцөл байдлын хувьд ирээдүйд тохиолдож болохуйц хүлээлт зэрэг хүчин зүйлүүд дээр суурилдаг.

2.4 Бодит үнэ цэнийн хэмжилт

Санхүүгийн тайланд хэд хэдэн хөрөнгө, өр төлбөрийг бодит үнэ цэнээр нь хэмжиж, тодруулахыг шаарддаг. Компани санхүүгийн ба санхүүгийн бус хөрөнгө, өр төлбөрийн бодит үнэ цэнийн хэмжилтийг боломжит хэмжээнд хэрэглэдэг.

Зах зээлийн оролцогчид нь хөрөнгө, өр төлбөрийн үнийг тогтоох үед өөртөө эдийн засгийн хувьд хамгийн ашигтай байхаар оролцоно гэсэн төсөөллийг ашиглан хөрөнгө болон өр төлбөрийн бодит үнэ цэнийг хэмжинэ.

Санхүүгийн тайланд хэмжиж, тодруулсан бүх хөрөнгө болон өр төлбөрүүдийг бодит үнэ цэнийн түвшинд дараах байдлаар ангилсан ба ангилахдаа бодит үнэ цэнийн хэмжүүрт бүхлээрээ томоохон нөлөөтэй хамгийн бага түвшний орцод үндэслэсэн:

- Түвшин 1 – хөрөнгө, өр төлбөрийн хөрөнгийн бирж дээр бүртгэлтэй (залруулаагүй), идэвхтэй зах зээл дээрх үнэ,
- Түвшин 2 – шууд болон шууд бусаар ажиглах боломжтой хамгийн бага түвшний орцууд нь бодит үнэ цэнд томоохон нөлөө үзүүлэх үнэлгээний техникүүд
- Түвшин 3 – ажиглах боломжгүй хамгийн бага түвшний орц нь бодит үнэ цэнийн хэмжилтэд томоохон нөлөөтэй үнэлгээний техникүүд

3. Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого болон толилуулгад орсон өөрчлөлтүүд

Компани 2023 оны 1 дүгээр сарын 1–нээс хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж байгаа доорх стандарт болон стандартын нэмэлт өөрчлөлтүүдээс бусад тохиолдолд өмнөх санхүүгийн жилд мөрдөж байсан бүртгэлийн бодлогуудаа энэ санхүүгийн жилд тууштай мөрдөж байгаа болно.

Шинэ болон өөрчлөгдсөн стандарт болон стандартын тайлбарууд

Хэрэгжиж эхэлсэн хугацаа	Шинэчлэгдсэн СТОУС болон өөрчлөлтүүд
2024.01.01	СТОУС-16 Түрээс *Борлуулах ба буцаан түрээслэхтэй холбоотой хувьсах төлбөрийн өөрчлөлт*
2024.01.01	НББОУС-1 Санхүүгийн тайлангийн толилуулга *Эргэлтийн ба эргэлтийн бус өр төлбөрийн ангилал, эргэлтийн бус өр төлбөрийн гэрээгээр хүлээх үүрэг хариуцлагын талаарх өөрчлөлт*
2024.01.01	НББОУС 7 Мөнгөн гүйлгээний тайлан, СТОУС 7 Санхүүгийн хэрэглүүр: *Тодруулга Нийлүүлэгчийн санхүүжилтийн зохицуулалтын нэмэлт өөрчлөлтүүд*
2024.01.01	СТОУС-ТБ1 Тогтвортой байдалд хамаарах санхүүгийн мэдээллийг тодруулах ерөнхий шаардлага
2024.01.01	СТОУС-ТБ2 Уур амьсгалтай холбоотой тодруулга

Дээрх шинэ стандарт болон стандартуудын нэмэлт өөрчлөлт нь Компанийн санхүүгийн тайланд материаллаг нөлөөлөл үзүүлээгүй.

Батлагдсан боловч хэрэгжиж эхлээгүй стандартууд

Хэрэгжих хугацаа	Шинэ стандартууд болон өөрчлөлтүүд
2025.01.01	НББОУС 21 Гадаад валютын ханшийн үр нөлөө Арилжааны алдагдлын талаарх нэмэлт өөрчлөлт
2025.01.01	СТОУС-ТБ Стандартуудын олон улсад хэрэглэх боломжийн сайжруулах нэмэлт өөрчлөлт
2026.01.01	СТОУС 9 болон СТОУС 7 Санхүүгийн хэрэглүүрийн ангилал, хэмжилтийн өөрчлөлт

Дээрх шинэ болон шинэчлэгдсэн зарим СТОУС-ын хэрэгжилт нь компанийн санхүүгийн үр дүнд ирээдүйд нөлөө үзүүлж болзошгүй гэж урьдчилан таамаглаж байна.

4. Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлогуудын товчоо

4.1 Эргэлтийн болон эргэлтгийн бус ангилал

Компани хөрөнгө болон өр төлбөрүүдийг санхүүгийн байдлын тайланд эргэлтийн болон эргэлтийн бус ангиллын дагуу толилуулна. Дараах тохиолдолд хөрөнгө эргэлтийн хөрөнгө болно:

- Хэвийн үйл ажиллагааны явцад хэрэгжих болон борлуулах хандлагатай эсвэл хэрэглэхээр хүлээгдэж байгаа
- Худалдах үндсэн зорилгоор эзэмшиж байгаа
- Тайлант хугацаанаас хойш 12 сарын дотор хэрэгжихээр хүлээгдэж байгаа эсвэл

Тайлант хугацаанаас хойш хамгийн багадаа 12 сарын дотор солилцох эсвэл өр төлбөр барагдуулахыг хязгаарлаагүй бэлэн мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгө

Бусад бүх хөрөнгө нь эргэлтийн бус хөрөнгө болно.

Өр төлбөр нь дараах тохиолдлуудад богино хугацаат өр төлбөр болно:

- Хэвийн үйл ажиллагааны явцад төлөгдөхөөр хүлээгдэж буй
- Худалдах үндсэн зорилгоор эзэмшиж байгаа
- Тайлант хугацаанаас хойш 12 сарын дотор төлөх хугацаатай, эсвэл
- Тайлант хугацаанаас хойш хамгийн багадаа 12 сар өр төлбөр барагдуулалтыг хойшлуулах нөхцөлгүй

Компани бусад бүх өр төлбөрүүдийг эргэлтийн бус гэж ангилдаг.

4.2 Санхүүгийн хэрэгслүүд

Санхүүгийн хөрөнгө болон өр төлбөр нь мөнгө, түүнтэй адилтгах зүйлс, дансны ба бусад авлага, үнэт цаас, дансны ба бусад өглөг зэргээс бүрддэг. Компани санхүүгийн хөрөнгө эсвэл бүлэг санхүүгийн хөрөнгүүд нь үнэ цэнийн бууралтад орсныг нотлох бодит нотолгоо байгаа эсэхийг санхүүгийн байдлын тайлангийн өдөр бүр үнэлж үзнэ.

Мөнгөн хөрөнгө ба түүнтэй адилтгах хөрөнгө

Мөнгөн хөрөнгө нь төгрөг болон гадаад валютаар илэрхийлэгдэх гар дээрх бэлэн мөнгө, банкин дахь харилцах дансдаас бүрддэг.

4.2.1 Дансны ба бусад авлага

Авлагыг анх нэхэмжилсэн дүн буюу хүлээн авах мөнгөний дүнгээр бүртгэлд тусгана. Худалдан авагчдад худалдааны хөнгөлөлт болон бэлэн мөнгөн хөнгөлөлт эдлүүлэхээр гэрээгээр тохиролцсон бол дээрх хөнгөлөлтийг хасч тооцоолсон цэвэр дүнгээр бүртгэлд тусгана.

Анхны хүлээн зөвшөөрөлтөөс хойш авлагыг цэвэр боломжит үнэ цэнээр үнэлж, бүртгэнэ. Авлагын үлдэгдэл нь түүний нэрлэсэн үнээс найдваргүй авлагад байгуулсан хасагдуулга ба бусад заасан тохируулгыг хассан дүнгээр илэрхийлэгдэнэ.

4.2.2 Санхүүгийн хөрөнгө

Санхүүгийн хөрөнгийн бодит үнэ цэнэ нь тухайн өдрийн идэвхтэй зах зээлийн жишиг үнэ юм. Хэрвээ санхүүгийн хөрөнгийн зах зээл идэвхтэй биш бол үнэлгээний аргыг ашиглан бодит үнэ цэнийг тогтоох ба ямар арга хэрэглэх талаар нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичигт тусгаж мөрдөнө.

Санхүүгийн хөрөнгийн бодит үнэ цэнийг хэмжих боломжгүй тохиолдолд өртгөөр нь бүртгэнэ. Санхүүгийн хөрөнгийн үнэлгээ, хэмжилт нь түүний ангиллаас шалтгаалах тул үнэт цаасны ангиллыг тодорхойлсны дараа үнэлнэ. Дараах ангиллын дагуу бүртгэнэ.

Ашиг алдагдлаарх бодит үнэ цэнээр илэрхийлэх санхүүгийн хөрөнгө

Ашиг алдагдлаарх бодит үнэ цэнээр илэрхийлэх санхүүгийн хөрөнгийг анх удаа хүлээн зөвшөөрөхдөө бодит үнэ цэнээр хэмжиж, бүртгэнэ. Энэ нь тухайн санхүүгийн хөрөнгийг худалдан авахад төлсөн мөнгөн дүнтэй тэнцүү байна. Харин санхүүгийн хөрөнгийг худалдан авахтай шууд холбоотой брокерын шимтгэл, буцаагдахгүй татвар, үнэт цаасны арилжааны шимтгэл зэргийг тайлант хугацааны орлого, зардалд бүртгэнэ. Анхны хүлээн зөвшөөрөлтийн дараа энэ ангиллын санхүүгийн хөрөнгийг бодит үнэ цэнээр дахин үнэлэх ба бодит үнэ цэнд гарсан өсөлт, бууралтыг тайлант хугацааны орлого, зардалд бүртгэнэ. Энэ ангиллын өрийн хэрэгслийн хүүгийн орлогыг үр ашигт хүүгийн аргыг ашиглан тооцоолж тайлант хугацааны орлогоор хүлээн зөвшөөрнө.

Бусад дэлгэрэнгүй орлогоор илэрхийлэх санхүүгийн хөрөнгө

Анхны хүлээн зөвшөөрөлтийн дараа энэ ангиллын санхүүгийн хөрөнгийг бодит үнэ цэнээр дахин үнэлэх ба бодит үнэ цэнд гарсан өсөлт, бууралтыг эздийн өмчийн дансанд бүртгэж, тайлант хугацааны бусад дэлгэрэнгүй орлогоор хүлээн зөвшөөрнө. Энэ ангиллын өрийн хэрэгслийн хүүгийн орлогыг үр ашигт хүүгийн аргыг ашиглан тооцоолж, тайлант хугацааны орлогоор хүлээн зөвшөөрнө. Хэрэв энэ ангиллын санхүүгийн хөрөнгийн үнэ цэнэ бурсан бодитой нотолгоо байгаа бол үнийн бууралтын гарзыг хүлээн зөвшөөрч бүртгэнэ.

Хорогдуулсан өртгөөр илэрхийлэх санхүүгийн хөрөнгө

Хорогдуулсан өртгөөр илэрхийлэх санхүүгийн хөрөнгийг анх удаа хүлээн зөвшөөрөхдөө бодит үнэ цэнэ дээр холбогдох шууд зардлыг нэмсэн дүнгээр бүртгэнэ. Анхны хүлээн зөвшөөрөлтийн дараа энэ ангиллын санхүүгийн хөрөнгийг санхүүгийн тайланд хорогдуулсан өртгөөр үнэлж, толилуулна. Хэрэв энэ ангиллын санхүүгийн хөрөнгийн үнэ цэнэ буурсан бодитой нотолгоо байгаа бол үнийн бууралтын гарзыг хүлээн зөвшөөрч, бүртгэнэ. Хорогдуулсан өртгөөр илэрхийлэх санхүүгийн хөрөнгийн хувьд гэрээнд заасан мөнгөн төлбөрийг авч, өгөөж хүртэхийн тулд хөрөнгийг эзэмших зорилго бүхий бизнесийн загварт нийцэх ба гэрээний дагуу санхүүгийн хэрэгслийн үлдсэн дүн ба хүү заасан хугацаанд төлөгддөг байх гэсэн хоёр нөхцөл хангагдсан байна.

4.2.3 Дансны ба бусад өглөг

Компанийн одоо байгаа өр төлбөрийг төлж барагдуулснаар эдийн засгийн үр ашгийг агуулж байгаа хөрөнгө нөөц буурах магадлалтай, хэмжигдэх бүрэн боломжтой өр төлбөрийг хүлээн зөвшөөрч баланст тусгана. Санхүүгийн байдлын тайланд тайлагнасан дансны үнэ нь дараах санхүүгийн хөрөнгө, өр төлбөрөөс бүрдэж байна.

4.2.4 Санхүүгийн хөрөнгө

	2024/12/31	2023/12/31
Мөнгөн хөрөнгө	435,454	182,006
Дансны болон бусад авлага	635,054,454	595,007,109
Нийт санхүүгийн хөрөнгө	635,489,908	595,189,115

4.2.5 Санхүүгийн өр төлбөр

	2024/12/31	2023/12/31
Дансны ба бусад өглөг	10,248,041,922	10,665,731,621
Нийт санхүүгийн өр төлбөр	10,248,041,922	10,665,731,621

4.2.6 Санхүүгийн эрсдэлийн удирдлага

Удирдлага нь Компанийн эрсдэлийн удирдлагын бодлогод гол үүрэг хариуцлага хүлээхийн зэрэгцээ түүнийг тодорхойлж бэлтгэх үүрэгтэй байдаг.
Компани нь үйл ажиллагааны явцад дараах санхүүгийн эрсдэлүүдэд өртөх магадлалтай. Үүнд:
- Зээлийн эрсдэл
- Зах зээлийн эрсдэл
- Төлбөрийн чадварын эрсдэл

а) Зээлийн эрсдэл:

Зээлийн эрсдэл нь компанид санхүүгийн эрсдэл үүссэний улмаас гэрээний үүргээ гүйцэтгэж чадахгүй болох эрсдэлийг харуулдаг. Компани тайлант хугацаанд материаллаг хэмжээний дансны болон бусад авлагатай, өр зээлийн эрсдэлд өртсөн.

б) Зах зээлийн эрсдэл:

Зах зээлийн эрсдэл нь тухайн байгууллагад учирч болох гадаад хүчин зүйл буюу банкны салбар, хөрөнгийн зах зээлийн үнийн хэлбэлзэл, гадаад валютын ханшийн өөрчлөлт, хууль зүй, татварын бодлого гэх мэт зах зээлийн орчноос хамаарч байгаа эрсдэл юм.

Хүүгийн түвшний эрсдэл гэдэг нь зах зээл дээрх зээлийн хүүгийн түвшний өөрчлөлтийн улмаас санхүүгийн хэрэглүүрийн бодит үнэ цэнэ эсвэл ирээдүйн мөнгөн гүйлгээ хэлбэлзэх эрсдэл юм. Компани нь хуримтлагдсан хүүгийн материаллаг хэмжээний өглөгтэй.

в) Төлбөрийн чадварын эрсдэл:

Төлбөрийн чадварын эрсдэл нь ажлын капитал, зээлийн хэрэглүүр дэх санхүүгийн төлбөр, үндсэн өрийг төлж барагдуулахтай холбоотой үүсдэг. Энэ нь Компани санхүүгийн өр төлбөрөө хугацаанд нь төлж барагдуулахад хүндрэлтэй тулгарах эрсдэл юм.

Компанийн баримтлах бодлого бол үүргийн гүйцэтгэлийн хугацааны эцэст түүнийг барагдуулах хангалттай бэлэн мөнгөтэй байх явдал юм. Компанийн борлуулалтын орлого буурч өр төлбөр, алдагдал жилээс жилд өсч байна.

4.3 Урьдчилж төлсөн зардал, тооцоо

Компани бэлтгэн нийлүүлэгчдэд урьдчилан төлсөн ирээдүйд зардлаар эсвэл хөрөнгөөр хаагдах мөнгөн бус хөрөнгийг өртгөөр нь хуримтлуулан бүртгэдэг.

4.4 Үндсэн хөрөнгө

Үндсэн хөрөнгийг санхүүгийн тайланд анхны өртгөөс хуримтлагдсан элэгдэл, хуримтлагдсан үнэ цэнийн бууралтыг хассан цэвэр дүнгээр тайлагнадаг.
Үндсэн хөрөнгийн элэгдлийг түүний тооцоолсон үлдэх өртгийг харгалзан ашиглагдах хугацааны туршид шулуун шугамын аргаар тооцоолон, уг элэгдлийн дүнгээр үндсэн хөрөнгийн өртгийг бууруулдаг.

Дараа үеийн зардлыг зөвхөн эдийн засгийн ирээдүйн үр өгөөжийг хүртэх магадлалтай гэдэг нь тогтоогдсон үед капиталжуулан бүртгэдэг. Урсгал засварын зардлыг гарсан тухайн тайлант үед зардлаар хүлээн зөвшөөрдөг.

Үндсэн хөрөнгийг худалдан борлуулах эсвэл хүлээгдэж буй эдийн засгийн ирээдүйн үр өгөөжгүй болсон үед нь данснаас хасдаг. Үндсэн хөрөнгийн данснаас хассаны олз эсвэл гарзыг тухайн жилийн дэлгэрэнгүй орлогын тайланд тусгадаг.

Компанийн сүүлийн жилүүдэд үндсэн хөрөнгөндөө элэгдэл байгуулаагүй.

Үндсэн хөрөнгийн ангилал	Хувь хэмжээ	Ашиглагдах хугацаа
Тавилга, эд хогшил		
Компьютер, дагалдах хэрэгсэл		
Бусад үндсэн хөрөнгө		

4.5 Түрээс

Тухайн гэрээ нь түрээсийн гэрээ эсвэл түрээс агуулж байгаа эсэхийг тодорхойлохдоо гэрээний агуулга дээр үндэслэх ба гэрээг гүйцэтгэхэд тусгай хөрөнгийг ашиглах шаардлагатай эсэх ба гэрээ нь хөрөнгийг ашиглах эрхийг шилжүүлж байгаа эсэх зэргийг үнэлж үзэх шаардлагатай.

Компани богино хугацаат түрээс болон бага үнэ цэнэ бүхий хөрөнгийн түрээсээс бусад бүх түрээсийн хүлээн зөвшөөрөлт болон хэмжилтийн нэг аргыг хэрэглэнэ. Компани түрээсийн төлбөрийг төлөөлж “түрээсийн өр төлбөр”-ийг хүлээн зөвшөөрч, тодорхойлсон хөрөнгийг түрээслэн ашиглах эрхийг төлөөлж “ашиглах эрхтэй хөрөнгө”-ийг хүлээн зөвшөөрнө.

Компани ашиглах эрхтэй хөрөнгийг түрээсийн эхлэх өдөр эхлэн хүлээн зөвшөөрнө. Ашиглах эрхтэй хөрөнгийг хуримтлагдсан элэгдэл, аливаа үнэ цэнийн бууралтын алдагдлыг хасаж өртгөөр нь хэмжих бөгөөд түрээсийн өр төлбөрийг дахин үнэлэхэд тохируулна. Ашиглах эрхтэй хөрөнгийн өртөг нь хүлээн зөвөөрөгдсөн түрээсийн өр төлбөр, анхны шууд өртөг, түрээсийн урамшууллыг хүлээн авахаас өмнө буюу өмнөх өдрөөс эхлэн хийсэн түрээсийн төлбөрүүд багтана.

Компани түрээсийн хугацааны туршид төлөх төлбөрүүдийн өнөөгийн үнэ цэнээр хэмжсэн түрээсийн өр төлбөрийг түрээс эхлэх өдөр хүлээн зөвшөөрнө. Түрээсийн төлбөр гэдэгт аливаа урамшуулал хөнгөлөлтийг хассан түрээсийн тогтмол төлбөрөөс гадна хувь хэмжээнээс хамаарах хувьсах шинжтэй төлбөр, үлдэгдэл үнийн баталгааны дагуу төлөхөөр хүлээгдэж буй төлбөрүүдийг хамааруулан авч үзнэ.

4.6 Эздийн өмч

4.5.1 Хувь нийлүүлсэн хөрөнгө

Энгийн хувьцааг эздийн өмчийн хэсэгт ангилж бүртгэдэг. Хувьцаа эзэмшигчдээс нэмж оруулсан хөрөнгө оруулалтаар эздийн өмчийг нэмэгдүүлж бүртгэнэ. Компани үүсгэн байгуулагдсанаас хойш хугацаанд хуримтлагдсан ашиг, алдагдлын нийлбэрийг хуримтлагдсан ашиг дансанд хуримтлуулан бүртгэдэг.

4.5.2 Ногдол ашиг

Компани хувьцаа эзэмшигчдэдээ мөнгө болон бусад хөрөнгөөр, эсвэл хувьцаагаар ногдол ашиг хуваарилж байгаагүй.

4.6 *Гадаад валютын гүйлгээ*

Гадаад валютаар гарсан ажил гүйлгээг ажил гүйлгээ гарсан өдрөөр зарласан ханшийг ашиглаж, "анхдагч хүлээн зөвшөөрөлтөөр" хүлээн зөвшөөрч бүртгэдэг.

Гадаад валютаар илэрхийлэгдсэн мөнгөн зүйлсийн үлдэгдэлд тайлант хугацааны эцсийн өдрөөр Монголбанкнаас зарласан албан ханшаар ханшийн тэгшитгэл хийдэг.

Түүхэн өртгөөр илэрхийлэгдсэн гадаад валютаарх мөнгөн бус зүйлсийн үлдэгдэлд ханшийн тэгшитгэл хийдэггүй. Ханшийн өөрчлөлтийн улмаас гарсан зөрүүг орлогын дэлгэрэнгүй тайланд ханшийн тэгшитгэлийн олз, гарзаар хүлээн зөвшөөрдөг.

4.7 *Үнэ цэнийн бууралт*

Тайлант үеийн эцэст бараа материал, хойшлогдсон татварын хөрөнгөөс бусад санхүүгийн бус хөрөнгийн дансны үнэнд үнэ цэнийн бууралтын шинж тэмдэг байгаа эсэхийг магадалдаг. Хэрэв ийм шинж тэмдэг илэрсэн бол тухайн хөрөнгийн нөхөгдөх боломжтой үнийг тодорхойлно.

Үнэ цэнийн бууралтын алдагдлыг хөрөнгийн нөхөгдөх дүнгээс давсан дансны үнийн дүнгээр хүлээн зөвгөөрнө.

4.8 *Орлого хүлээн зөвшөөрөлт*

Орлого нь хүлээн авсан, эсвэл хүлээн авахаар хүлээгдэж буй бодит үнэ цэнээр хэмжигдэнэ. Компани эдийн засгийн өгөөжийг хүртэх магадлал өндөр бөгөөд орлого ба өртөг зардлыг бодитоор хэмжих боломжтой үед орлогыг хүлээн зөвшөөрч бүртгэдэг.

4.8.1 Харилцагчтай байгуулсан гэрээний орлого

Компани нь амласан бараа, үйлчилгээгээ худалдан авагчид нийлүүлснээр гүйцэтгэлийн үүргээ биелүүлсэн тохиолдолд орлогыг хүлээн зөвшөөрнө. Худалдан авагч нь тухайн хөрөнгийн хяналтыг олж авсан тохиолдолд хөрөнгийг нийлүүлсэн гэж үзнэ.

Гэрээний орлого гэдэг нь гэрээгээр зөвшөөрсөн орлогын анхны дүн болон орлого авчрах магадлалтай дүнг нь найдвартай хэмжих боломжтой гэрээт ажлын зөрүү, нэхэмжлэл болон урамшуулал төлбөрийг хэлнэ.

4.8.2 Хүүгийн орлого

Хүүгийн орлогод сул чөлөөтэй, эргэлтэд ороогүй мөнгөн хөрөнгөд тооцсон хүүгийн орлого хамаарах ба үүнийг тайлант хугацааны орлогоор хүлээн зөвшөөрдөг. Хүүгийн орлогыг гэрээ болон мөрдөж байгаа хүүгийн түвшинг ашиглан тооцож орлогын тайланд хуримтлуулж бүртгэдэг.

4.8.3 Бусад орлого

Бизнесийн хэвийн бус нөхцөлд үүссэн бөгөөд эдийн засгийн өгөөжийг найдвартай хэмжих боломжтой, үүнийг аж ахуйн нэгж байгууллага хүртэх магадлалтай үед бусад орлогыг хүлээн зөвшөөрч бүртгэнэ.

4.9 *Өртөг, зардал хүлээн зөвшөөрөлт*

4.9.1 Зардал

Тайлант хугацааны туршид байгууллагын үндсэн болон бусад үйл ажиллагааг гүйцэтгэхтэй холбоотойгоор хөрөнгө буурах, өөр ямар нэг байдлаар ашиглагдах, эсвэл өр төлбөр нэмэгдэх байдлаар эдийн засгийн үр дүнг хорогдуулах ажил гүйлгээ үүсгэх явдал юм.

Зардлыг дэлгэрэнгүй орлогын тайланд зардлын чиг үүргийн аргыг ашиглан тайлагнадаг. Үйл ажиллагааны зардалд ерөнхий ба удирдлагын болон борлуулалт, маркетингийн зардлууд хамаарна.

Санхүүгийн зардалд бүх төрлийн хүүгийн зардал, зээлийн шимтгэл, зээлтэй холбоотой үүссэн бусад зардал хамаарна. Харин бусад зардалд үйл ажиллагааны зардлаас бусад хандив, алданги, торгууль, найдваргүй авлагын зардал орно.

4.10 *Болзошгүй өр төлбөр ба үүрэг хариуцлага*

Аж ахуйн нэгж нь болзошгүй өр төлбөрийг хүлээн зөвшөөрч бүртгэхгүй. Эдийн засгийн үр өгөөж бүхий нөөцийг зарцуулах магадлал нь бага байхаас бусад тохиолдолд энэхүү стандартаар шаардсанчлан, болзошгүй өр төлбөрийг тодруулна.

Компани нь 2024.12.31-нээр болзошгүй өр төлбөрийн үлдэгдэлгүй.

4.11 *Холбоотой талууд*

НББОУС 24 Аливаа хувь хүн эсвэл түүний гэр бүлийн ойр дотнын гишүүнийг дараах тохиолдолд компанитай холбоотой гэж үзнэ:

- Компанийг хянадаг эсвэл хамтран хянадаг
- Компанид мэдэгдэхүйц нөлөөлөлтэй
- Компанийн эсвэл түүний толгой компанийн тэргүүлэх удирдлагын гишүүн бол

Дараах нөхцөлүүдийн аль нэг нь хангагдаж байвал тухайн аж ахуйн нэгж компанитай холбоотой гэж үзнэ:

- Тухайн аж ахуйн нэгж болон компани нь нэг группийн бүрэлдэхүүнд багтаж байвал өөрөөр хэлбэл, толгой компани, охин компани болон нэг толгой компанид хамаардаг охин компаниуд бүгд бусадтайгаа холбоотой;
- Нэг аж ахуйн нэгж нь нөгөө аж ахуйн нэгжийн хараат компани эсвэл хамтын хяналттай компани бол эсвэл нөгөө аж ахуйн нэгжийг багтаасан группийн нэг аж ахуйн нэгжийнх нь хараат эсвэл хамтын хяналттай компани бол;

- Хоёр аж ахуйн нэгж хоёулаа гуравдагч талын хамтын хяналттай компани бол;
- Нэг аж ахуйн нэгж нь гуравдагч талын хамтын хяналттай компани ба харин нөгөө аж ахуйн нэгж нь уг гуравдагч талын хараат компани бол;
- Дээр тодорхойлсон хувь хүн тухайн аж ахуйн нэгжид хяналт тавьдаг эсвэл хамтран хянадаг бол;
- Дээр тодорхойлсон хувь хүн тухайн аж ахуйн нэгжид мэдэгдэхүйц нөлөөтэй эсвэл уг аж ахуйн нэгж эсвэл түүний толгой компанийн тэргүүлэх удирдлагын гишүүн бол.

Компанийн холбоотой этгээдэд Монгол улсын Компанийн тухай хуулийн 99.1 дэх заалтад тодорхойлсон хувьцаа эзэмшигч, гүйцэтгэх удирдлагууд болон тэдний гэр бүл, хамаатан садангууд, компанийн ажиллагсад зэрэг иргэн, хуулийн этгээд хамаарна.

2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр компанийн холбоотой талуудад дараах байгууллагууд хамаарч байна.

Харилцан холбоо	Холбоотой талууд
Хувьцаа эзэмшигчид	Гангар инвест ХХК
	П.Бишрэл
	П.Учрал

Холбоотой талуудтай хийсэн тооцооны үлдэгдэл дараах байдалтай байна.

Холбоотой талууд	Данс	2024/12/31	2023/12/31
Гангар инвест ХХК	Өглөг	3,719,207,099	3,719,207,209

Голлох удирдлагын тайлант оны цалин хөлс, урамшуулал, холбогдох бусад тэтгэмжийн зардал дараах байдалтай байна.

Зардал	2024/12/31	2023/12/31
Цалин хөлс урамшуулал	83691,573	63,211,134
Нийгмийн даатгалын шимтгэлийн зардал	6,988,960	8,082,476
Бусад тэтгэмж		
Нийт	102,940,315	90,216,748

4.12 Капиталын удирдлага

Компанийн капиталын удирдлагын зорилгоор, капиталд зарцуулсан капитал, хөрвөх нөхцөлтэй хувьцаа, хувьцааны урамшуулал болон эздийн өмчид хуваарилагдах бусад бүх капиталын нөөцийг оруулна. Компанийн хөрөнгийн удирдлагын үндсэн зорилго нь өөрийн бизнесийг дэмжих ба хувь нийлүүлэгчдийн хөрөнгийн үнэ цэнийг нэмэгдүүлэхэд оршино.

4.13 Балансын дараах үйл явдал

Компанийн 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон жилийн санхүүгийн тайлангийн тайлагналын өдрөөс хойш аудитын дүгнэлт гаргах хүртэлх хугацаанд уг санхүүгийн тайланд нөлөөлөхүйц материаллаг дүн бүхий ажил гүйлгээ гараагүй бөгөөд нөлөө бүхий шийдвэр болон томоохон үйл явдал тохиолдоогүй.

4.14 Татвар

4.14.1 Орлогын албан татвар

Орлогын албан татварын зардал нь тайлант жилийн татвар болон хойшлогдсон татвараас бүрддэг.

Тайлант жилийн татвар гэдэг нь тухайн жилийн татвар ногдуулах орлогод тайлагналын өдрөөр хүчин төгөлдөр эсвэл хүчин төгөлдөр болох нь тодорхой татварын хувь хэмжээг ашиглан ногдуулсан татварын хүлээгдэж буй өр эсвэл авлага болон өмнөх жилүүдийн татварын өртэй холбоотой залруулгаас бүрдэнэ.

Хойшлогдсон татварыг санхүүгийн тайлагналын болон татварын зорилгоор тайлагнасан хөрөнгө, өр төлбөрийн дансны үнийн хооронд үүссэн түр зөрүүтэй холбоотойгоор хүлээн зөвшөөрдөг. Хойшлогдсон татварын хөрөнгө, өр төлбөрийн тайлант хугацааны эцсийн өдрийн байдлаар хүчин төгөлдөр үйлчилж буй татварын хувь хэмжээнүүд дээр үндэслэн хөрөнгийг борлуулах, өр төлбөрийг барагдуулах тайлант хугацаанд хэрэглэгдэхээр хүлээгдэж буй татварын хэмжээгээр хойшлогдсон татварыг тооцно.

Монгол улсын Аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татварын тухай хуулийн дагуу 0-6 тэрбум төгрөгийн албан татвар ногдуулах орлогод 10%-иар, 6 тэрбум төгрөгөөс дээш албан татвар ногдуулах тухайн жилийн орлогод 25%-иар татвар ногдуулан төлөхөөр шинэчилсэн. Мөн жилийн 300 сая төгрөг хүртэл албан татвар ногдох орлого олсон ашигт малтмал, цацраг идэвхт ашигт малтмалын хайгуул хийх, олборлох, ашиглах, тээвэрлэх, борлуулах, согтууруулах ундаа, тамхины ургамал тарих, тамхи үйлдвэрлэх, импортлох, газрын тосны бүтээгдэхүүнийг үйлдвэрлэх, бүх төрлийн шатахууныг импортлох, бөөний болон жижиглэнгийн худалдаа эрхлэх, газрын тос хайх, олборлох, борлуулахаас бусад салбарт үйл ажиллагаа явуулж байгаа албан татвар төлөгчийн тухайн албан татвар ногдуулах орлогод 1 хувиар орлогын албан татвар төлнө.

4.14.2 Нэмэгдсэн өртгийн албан татвар

Компани нэмэгдсэн өртгийн албан татвар суутган төлөгчөөр бүртгэгдээгүй.

4.14.3 Хувь хүний орлогын албан татвар

Хувь хүний орлогын албан татварыг ажиллагсдын цалин болон түүнтэй адилтгах орлого мөн гэрээт ажил гүйцэтгэгчийн хөлснөөс 10 хувиар тооцон ногдуулдаг. Ажил олгогч эсвэл үйлчилгээ хүлээн авагч нь ажиллагчдын цалин болон гэрээт ажлын хөлснөөс хувь хүний орлогын албан татварыг суутгаж, ажиллагсад болон гэрээт ажилчдын нэр дээр татварын байгууллагад шилжүүлдэг.

4.15 Нийгмийн даатгалын шимтгэл

Ажил олгогч болон байгууллага нь ажиллагсдын цалин болон түүнтэй адилтгах орлого мөн гэрээт ажил гүйцэтгэгчийн хөлснөөс даатгуулагч 11.5 хувиар, ажил олгогч 12.5 хувиар нийгмийн даатгалын шимтгэл суутгадаг ба сар бүрийн цалин болон үйлчилгээний хөлснөөс суутгах нийгмийн даатгалын шимтгэлийн дээд хэмжээ нь 759,000 төгрөг болсон. Ажиллагсдын төлөх нийгмийн даатгалын шимтгэлийг ажил олгогч болон үйлчилгээг хүлээн авагч суутгаж нийгмийн даатгалын байгууллагад шилжүүлдэг.

5. МӨНГӨ, ТҮҮНТЭЙ АДИЛТГАХ ХӨРӨНГӨ

	12/31/2024	12/31/2023
Гар дээрхи бэлэн мөнгө	746,524	93,075
	746,524	**93,075**
Харилцах ХААН банк (MNT)	14,360	14,360
Харилцах данс ХААН банк	7,849	7,849
Харилцах данс УБ банк	16,000	16,000
Харилцах данс Капитрон банк	20,722	20,722
Харилцах данс Картын данс	30,000	30,000
Харилцах дансны дүн	**88,931**	**88,931**
Мөнгөн хөрөнгийн дүн	**835,455**	**182,006**

6. ДАНСНЫ АВЛАГА

	12/31/2024	12/31/2023
Дансны авлага	462,713,453	453,148,713
Ажилчдаас авах авлага	52,450,129	49,599,252
Дараа тайлангийн үлдэгдэл	65,451,810	37,820,082
Бусад авлага	54,439,062	54,439,062
	635,054,454	**595,007,109**

7. БАРАА МАТЕРИАЛ

	12/31/2024	12/31/2023
Сэлбэг	28,894,112	28,591,112
Сав боодол	43,023,800	43,023,800
Бусад	223,933,981	291,625,515
	295,851,892	**363,240,427**

8. ДУУСААГҮЙ ҮЙЛДВЭРЛЭЛ

	12/31/2024	12/31/2023
Орос жимс	63,568,675	63,568,575
Чацаргана жимс	3,207,025,344	3,107,025,344
Хүлэмж	579,016,660	582,016,659
Чавга алим	17,850,000	17,850,000
Суулгац	149,603,011	152,100,426
	4,017,063,689	**3,922,561,004**

9. ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТ БА БУСАД ХӨРӨНГӨ

	12/31/2024	12/31/2023
"Хархорин тур" ХХК-д оруулсан хөрөнгө оруулалт	1,296,917,583	1,296,917,583
	1,296,917,583	**1,296,917,583**

10. ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ

Өртөг	Барилга байгууламж	Машин тоног төхөөрөмж	Тээврийн хэрэгсэл	Тавилга эд хогшил	Компьютр дагалдах хэрэгсэл	Нийт
1/1/2023	**869,893,325**	**298,887,681**	**761,130,650**	**168,541,429**	**17,446,659**	**2,115,899,744**
Нэмэгдсэн	-	-	-	-		-
Хорогдсон						
12/31/2023	**869,893,325**	**298,887,681**	**761,130,650**	**168,541,429**	**17,446,659**	**2,115,899,744**
Хуримтлагдсан элэгдэл						
1/1/2023	**58,573,775**	**159,393,926**	**181,145,877**	**24,739,439**	**8,132,995**	**431,986,012**
Тайлант жилд байгуулсан	-	-	-	-	-	-
12/31/2023	**58,573,775**	**159,393,926**	**181,145,877**	**24,739,439**	**8,132,995**	**431,986,012**
Үлдэгдэл өртөг						
12/31/2023	**811,319,550**	**139,493,755**	**579,984,773**	**143,801,990**	**9,313,664**	**1,683,913,732**

11. БИОЛОГИЙН ХӨРӨНГӨ

	12/31/2024	12/31/2023
Жимсний мод	1,082,788,304	1,082,788,304
	1,082,788,304	**1,082,788,304**

12. ДАНСНЫ ӨГЛӨГ

	12/31/2024	12/31/2023
Аж ахуйн нэгж байгууллагад өгөх өглөг	7,026,831,007	6,989,136,476
Ажилчин албан хаагчидтай хийх тооцоо	138,967,094	99,592,370
Дараа тайлангийн тооцоо	355,951,455	287,168,660
	7,521,749,556	**7,375,897,505**

13. ТАТВАР, НДШ-ИЙН ӨГЛӨГ

	12/31/2024	12/31/2023
ХХОАТ өглөг	72,140,936	55,561,312
Газрын татвар		7,523,956
ҮХХ-ийн албан татвар	3,038,485	3,038,485
НДШ	163,286,633	128,960,836
Бусад татварын өр		3,929,637
	238,466,054	**199,014,226**

14. ЗЭЭЛИЙН ӨГЛӨГ

	12/31/2024	12/31/2023
Зээл, урьдчилгаа төлбөрийн тооцоо	1,232,842,341	1,232,842,341
	1,232,842,341	**1,232,842,341**

15. ХҮҮГИЙН ӨГЛӨГ

	12/31/2024	12/31/2023
Хүүний өглөг	1,672,673,670	1,440,287,851
	1,672,673,670	**1,440,287,851**

16. ХУВЬ НИЙЛҮҮЛСЭН ХӨРӨНГӨ

	12/31/2024	12/31/2023
Хувийн өмч	836,220,267	836,220,267
	836,220,267	**836,220,267**

17. БОРЛУУЛАЛТЫН ОРЛОГО (ЦЭВЭР)

	12/31/2024	12/31/2023
Борлуулалт	126,985,041	539,046,468
	126,985,041	**539,046,468**

18. БОРЛУУЛСАН БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ ӨРТӨГ

	12/31/2024	12/31/2023
Борлуулсан бүтээгдэхүүний өртөг	111,016,441	667,996,351
	111,016,441	**667,996,351**

19. БУСАД ОРЛОГО

	12/31/2024	12/31/2023
Бусад орлого	65,961,981	166,859,714
	65,961,981	**166,859,714**

20. ЕРӨНХИЙ БА УДИРДЛАГЫН ЗАРДАЛ

	12/31/2024	12/31/2023
Цалин	83,691,573	63,211,134
Нийгмийн даатгалын шимтгэл	6,988,960	8,082,476
Томилолтын зардал	1,930,618	1,119,871
Бичиг хэрэг шуудан холбоо	415,250	753,900
Ашиглалтын зардал	2,685,571	9,731,276
Тээвэр шатахуун	2,845,685	4,972,017
Хангамжийн материал		1,832,824
Бусад зардал	4,382,658	513,250
	102,940,315	**90,216,748**

21. БУСАД ЗАРДАЛ

	12/31/2024	12/31/2023
Бусад зардал	328,865,120	14,704,222
	328,865,120	**14,704,222**